

Datum
2024-07-12
Adress

Diarienummer
SN-2024-899

Yttrande

Till
Tekniska nämnden

Remiss Malmö stads åtgärdsprogram mot omgivningsbuller 2024-2033 TN-2023-807

Servicenämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Servicenämnden ställer sig positiv till framtagandet av Åtgärdsprogram för omgivningsbuller 2024–2033 och menar på att åtgärdsprogrammet har ett rimligt omfång. Däremot finns det ett antal viktiga frågor som behöver utvecklas, förtydligas och klargöras innan det att åtgärdsprogrammet kan anses färdigt för beslut. Dessa inbegriper:

- Bullerbekämpning föreslås vägas mot andra nödvändiga åtgärder staden behöver fokusera på för en god ute- och innemiljö och kan inte ses som en enskild åtgärd.
- Förslag om att begreppet ljudmiljö behöver definieras tydligare och klargöras hur det mäts.
- Barnperspektivet föreslås ges större utrymme och redovisas för utifrån barnets perspektiv med hänsyn till förslag på åtgärder som direkt påverkar förskole- och grundskolemiljöer.
- Stadens förvaltningar och verksamheter som påverkas av åtgärder mot omgivningsbuller föreslås involveras i utredningen och kommande arbete.
- Förslag att tydliggöra källhänvisningar till lagkrav och ”skall”-krav. ’
- På flera ställen, inklusive bilaga 1, framställs bullerskärmar som den mest effektiva åtgärden för förskolor och skolor, detta föreslås justeras.

Yttrande

Övergripande

Åtgärdsprogrammet har ett rimligt omfång, men läsbarheten och tydligheten föreslås förbättras. Ett kortfattat, konkret program är bra, däremot behöver vilka åtgärder som är effektiva diskuteras djupare. En för snäv beskrivning av bullerbekämpning får inte

riskera skapa andra problem för berörd verksamhet/förvaltning. Åtgärderna bedöms även behöva stämmas av gentemot andra åtgärder staden behöver prioritera.

Barnperspektivet föreslås ges större utrymme och redovisas för utifrån barnets perspektiv med hänsyn till förslag på åtgärder som direkt påverkar förskole- och grundskolemiljöer.

Det behöver klargöras gällande organisation, på sidan 13 i åtgärdsprogrammet, huruvida det är serviceförvaltningen, med förkortning ”SEF”, eller stadsfastigheter, med förkortning ”SF”, som åsyftas. Detta utifrån att resterande förkortningar hänvisar till förvaltningar och inte specifika avdelningar.

1. Inledning

Fokus på trafik- och industribuller skapar ett tydligt fokus för programmet men innebär samtidigt en brist på hänsyn tas till buller från andra verksamheter eller buller inne i byggnader.

Det saknas text om målkonflikter när ljudkrav/riktvärden står mot andra (lagstadgade) krav såsom luftkvalitet och säkerhet, att kunna förtäta staden, bygga bostäder och skolor i populära innerstadsområden nära kollektivtrafik utan att ta jordbruksmark i anspråk.

Att tydliggöra olika väghållare/spårtrafik (till exempel Trafikverket) skulle underlätta förståelsen för var åtgärder är möjliga.

2. Ljudmiljön i Malmö

I åtgärdsprogrammet framställs uppförande av bullerskärmar som den mest effektiva åtgärden och förstahandslösning för att förbättra ljudmiljön, vilket är ofördelaktigt då det förhindrar ett brett anslag när det gäller alternativ till att åtgärda problem. Åtgärd vid källan borde alltid vara det första alternativet. Dessutom bortses i materialet från de synergieffekter som finns med andra viktiga frågor, såsom klimatfrågan, minskade luftföroreningar och barnperspektivet (sänkta hastigheter runt skolor och förskolor). Även målkonflikter rörande materialanvändning, anläggningsarbete, påverkan på träd och annan vegetation samt trygghetsfrågor utelämnas. En helhetssyn kring ovanstående vore bra i åtgärdsförslaget.

Vidare behövs en tydligare definition av begreppet ”ljudmiljö”. Det är inte tydligt vad som ligger till grund för angivna nivåer och hur de skall mätas; omfattning, tidsmässigt, konstant, ”toppar”. Att endast ha två dB-nivåer som jämt fördelar sig över staden ger liten nytta i den närstående beslutsprocessen om konkreta åtgärder. Vidare inventering och kartering föreslås göras. Det är dessutom av vikt att ta hänsyn till hur det påverkade området används med hänsyn till ljudkraven, inte endast vad det är för verksamhet i stort. Det framgår inte av underlaget vilka områden/gator/parker som kan prioriteras.

Riktvärden behöver hanteras som just riktvärden, inte gränsvärden, då lagstiftningens mening inte kan vara att riktvärden ska tolkas som gränsvärden som ska uppnås.

Med hänsyn till att 30 dB motsvarar en viskning/andningsljud och 50 dB lätt regn, kylskåp på en meters avstånd samt 60 dB kväkande groda, normalt samtal (källa: AudioNova: Vad är decibelskalan?), kan de angivna riktvärdena diskuteras.

3. Inriktningar för god ljudmiljö

Det saknas en redovisning i materialet om det har gjorts någon utredning av effekten av idag installerade bullerskärmar i staden, även relativt andra bullerhämmande åtgärder.

Innan eventuella åtgärder fastställs krävs en bedömning om orsaken till bullret och vad som därmed är den mest effektfulla investeringen för staden. Allmänt saknas en utforskande, innovativ inriktning att ha ett bredare perspektiv rörande bullerbekämpning; (aktiva) farthinder, fartkameror, ”antiljud” såsom riktade ljudvågor som ”släcker” (eller sänker) de höga ljudnivåerna med mera. Förslagsvis kan detta delvis uppnås genom innovationsupphandling.

Eventuella bullerskärmar (vid förskolor och skolor) måste avvägas mot den nödvändiga insynen (på dessa gårdar), i samråd med verksamhetsföreträdare. Risken för problem med skadegörelse, droger och dylikt är annars påtaglig, vilket är till nackdel för verksamheten. Det stadsinterna samarbetet i samband med eventuella bygglovsansökningar vid dessa åtgärder behöver även förstärkas och förenklas.

Ambitionsnivån rörande bulleråtgärder vid förskolor och grundskolor under programperioden 2024–2033 uppfattas som låg. När det gäller parker bör det djupare utredas hur en ”stängd”/avskärmad miljö påverkar den avkopplande och rekreativa miljön relativt buller.

4. Genomförande av åtgärdsprogram för omgivningsbuller 2024–2033

Serviceförvaltningen genom stadsfastigheter är inte anslagsfinansierat och staden har en ny lokalförsörjningsmodell och internhyresmodell som baseras på självkostnad för stadens förvaltningar gentemot serviceförvaltningen. Alla kostnader som uppstår kommer därmed att belasta verksamhetsutövaren/hyresgästen genom en förhöjd hyra. I finansieringsmodellen framställs fastighetsägare ekvivalent med verksamhetsutövare, vilket inte är rätt, eftersom verksamhetsutövaren är fastighetsägarens hyresgäst. Det behöver klargöras vad som avses, eftersom det är verksamhetens karaktär som avgör om det uppmätta dB-talet är ett problem eller ej. Det noteras även att finansieringsmodellen avviker från principen att ”förorenaren/den som bullrar betalar”, vilket kan diskuteras.

Det krävs att programgruppen ansvarar för att omvärldsbevaka innovationer och utveckling rörande bullerbekämpning, samt arbeta aktivt för att hitta nya innovativa lösningar, se kommentar kapitel 3, ovan. (Exempel på innovation inom området:

<https://www.svt.se/nyheter/vetenskap/har-odlas-mikroalger-med-trafikbuller-som-godsel>).

Det föreslås även finnas en referensgrupp med berörda/övriga förvaltningar, som är de som berörs av åtgärderna.

Även här finns tydliga målkonflikter mellan stadens ambitioner inom området klimat och resurseffektivitet. Åtgärder vid källan, bevarande av befintlig grönska samt tillskapande av mer bullerdämpande grönska kan skapa synergieffekter med stadens klimatmål i stället för nyproduktion av bullerskyddande åtgärder och avfallshantering av det ersatta.

Uppföljningsindikatorerna behöver även ha med varför en åtgärd inte vidtagits, med hänvisning till att det kan finnas fler perspektiv än buller att ta hänsyn till. Här föreslås även kostnaderna för bullerdämpning redovisas för uppföljning av vilken åtgärd som är kostnadseffektivast och vilka övriga effekter åtgärderna får för staden och för nyttjaren.

Bilaga 1

Bilagan tydliggör var den kostnadsmissiga ambitionsnivån ungefär ligger 10 år framåt för servicenämnden och därmed hyrespåverkande kostnader. Detta förstärker behovet av en referensgrupp, som är framfört under kapitel 4.

- Det är ofördelaktigt att exempel under “Dämpa buller för särskilt känsliga grupper” hänvisar till åtgärder som ger ökad klimatpåverkan och utmaningar utifrån trygghetsperspektiv. Här bör i stället förutsättningslösa utredningar genomföras för att identifiera mest lämplig åtgärd utifrån ett helhetsperspektiv, och därmed vilken nämnd som bäst ansvarar för denna åtgärd.
- Det föreslås utvecklas vad en “ljudmiljögrupp” som ska ha en “remissroll” innebär och varför endast en nämnd ansvarar för detta. En bredare sammansättning från stadens nämnder är att föredra.
- Exempel som föredras är väldigt deskriptiva, inklusive kostnader, vilket förvånar då exempel bör vara olika möjligheter att välja bland för att lösa ett problem. Det framgår inte vem som beslutar om exemplen skall genomföras. Det behöver vara den i kapitel 4 föreslagna referensgruppen eller annan sammansättning med representanter från verksamheterna som påverkas.
- Åtgärd nummer 2 behöver tydliggöras ytterligare. Vad innebär ”Miljözon klass 3” och var är dessa åtgärder tänkta att genomföras. El-bussar är troligen en del av lösningen i detta ärende endast om de icke-eldrivna bidrar till sämre ljudmiljö.
- Åtgärderna 8 – 10: Se kommentarer (reservationer) till huvuddokument.

- För de åtgärder, punkter 8–10, som serviceförvaltningen föreslås vara ansvariga för, har kostnadskonsekvensen redovisats tidigare i svarsdokumentet. Några effekter för serviceförvaltningen i de fall det uppstår behov av att dämpa buller vid bostad är inte beskrivna, med hänsyn till det bullerskyddsbidrag som beskrivs i punkten 7.

Ordförande

Frida Trollmyr (S)

Nämndsekreterare

Jim Johannesson